

Список використаних джерел:

1. Kostetskyi V. V., Butov A. M. Management of financial flows of enterprises from the standpoint of financial logistics. *Innovative Economy*. 2018. no. 3-4, Feb. 2020. P. 139-145. URL: <https://inneco.org/index.php/innecoen/article/view/436>.
2. Barykin S. E. et al. Financial logistics models based on systematic approach improving management solutions. *F1000Research*. 2022.
3. Wang D. Research on the Importance of Enterprise Cash Flow Management. *Asia Pacific Economic and Management Review*. 2024. Vol 1, № 6, P. 21-27. <https://doi.org/10.62177/apemr.v1i6.82>.
4. Sulla A. et al. Financial Logistics and Its Application in Cash Flow Management. Atlantis Press, 2021.
5. Molodyk M., Yanovska V. Management of financial flows in logistics systems in modern conditions. *Economy and Society*. 2024. № 62. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-40>.

Канд. екон. наук Олійник Т. І., Губаренко А. А.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ
ФІНАНСОВИМ ПОТЕНЦІАЛОМ У КРИЗОВИХ УМОВАХ**

Сучасні умови функціонування підприємств характеризуються високим рівнем нестабільності економічного середовища, що зумовлене безпековими ризиками, інфляційними процесами і обмеженим доступом до фінансових ресурсів. За таких умов надзвичайно важливим є ефективне управління фінансовим потенціалом як основою забезпечення фінансової стійкості та конкурентоспроможності суб'єктів господарювання.

У сучасних наукових дослідженнях категорія «фінансовий потенціал» досліджується з різних точок зору та підходів.

У межах ресурсного підходу фінансовий потенціал розглядається як сукупність фінансових ресурсів, якими володіє або може залучити підприємство. Функціональний підхід представлений у статті І. С. Сидорчук та В. М. Рогатюка, які наголошують, що фінансовий потенціал є системою можливостей реалізації фінансової політики підприємства з метою досягнення стратегічних результатів [3, с. 42]. Г. В. Блакита, К. В. Багацька, В. Т. Сусіденко підкреслюють взаємозв'язок фінансового потенціалу з фінансовою безпекою підприємства [1, с. 136],

а М. О. Кизим та В. Є. Хаустова акцентують увагу на ролі цифрових інструментів у підвищенні ефективності його реалізації [2].

Кризові явища в економіці, що зумовлюють зростання фінансових ризиків та нестабільність грошових потоків призвели також до появи інших підходів до управління фінансовим потенціалом. Зокрема, ризик-орієнтований підхід до управління фінансовим потенціалом передбачає системний моніторинг фінансових показників та використання сценарного аналізу [3]. Стабілізаційний підхід спрямований на забезпечення платоспроможності господарюючих суб'єктів, формування резервів капіталів в мінімізацію фінансових втрат. Адаптивний підхід до управління фінансовим потенціалом, своєю чергою, передбачає гнучке коригування фінансової політики, диверсифікацію джерел фінансування та застосування сценарного планування. Натомість стратегічно орієнтований підхід розглядає фінансовий потенціал як основу довгострокового розвитку підприємства та цифрової трансформації його фінансових процесів [2, с. 60; 2, с. 230]. Інтеграція стабілізаційних, адаптивних та стратегічних підходів в умовах кризи дозволяє створити комплексну модель управління фінансовим потенціалом, що орієнтовану на мінімізацію ризиків і підтримання ліквідності, а також в стратегічному аспекті – на забезпечення довгострокової конкурентоспроможності.

Дослідження еволюції поглядів українських науковців на природу анти-кризового управління фінансовим потенціалом дозволяє виділити три основні підходи, які формують сучасну модель управління фінансовим потенціалом. Початковим етапом розвитку наукової думки стало формування так званої захисної парадигми. В межах цього підходу криза розглядається як безпосередня загроза існуванню, що вимагає мобілізації всіх ресурсів для виживання. Розуміння обмеженості захисних механізмів призвело до розвитку адаптивного підходу, котрий пропонує розглядати кризу не як катастрофу, а як об'єктивний етап економічного циклу, до якого необхідно пристосуватися. Ключовою характеристикою ефективного управління фінансовим потенціалом у цьому контексті стає гнучкість та здатність системи до змін.

Найбільш прогресивною, хоча й ризикованою, є проактивна парадигма, підхід, що базується на передбаченні майбутніх подій та діях на випередження. Згідно із проактивним підходом криза розглядається як вікно можливостей для

впровадження змін та витіснення ослаблених конкурентів. Тобто, ефективність управління фінансовим потенціалом визначається здатністю здійснювати активні інвестиційні дії та ринкову експансію саме в періоди спаду, коли вартість активів є мінімальною. Реалізація такого підходу вимагає попереднього формування значних інвестиційних резервів ще у докризовий період.

Отже, класичні підходи захисний та адаптивний фокусуються на збереженні, тоді як сучасний проактивний – на розвитку. Втім, ці підходи не можуть бути реалізовані повною мірою без використання сучасних технологій. Цифровізація виступає запорукою ефективності управління фінансовим потенціалом, забезпечуючи швидке прийняття рішень, що критичним в умовах кризи. Використання цифрових аналітичних інструментів та Big Data надає менеджменту можливість управляти фінансовим потенціалом буквально в режимі реального часу, миттєво реагуючи на зміни зовнішнього середовища.

Відповідно для ефективного управління фінансовим потенціалом в умовах кризи підприємству доцільно поєднувати три підходи: захисний для збереження ресурсів, адаптивний для швидкого пристосування до змін та проактивний, щоб діяти на випередження, використовуючи для цього сучасні цифрові інструменти, оскільки окремо жоден з розглянутих підходів не є універсальним. В перспективі підприємство має прийти до розробки інтегрованої моделі управління фінансовим потенціалом як єдиною екосистемою фінансових ресурсів та інформаційних технологій.

Список використаних джерел:

1. Блакита Г. В., Багацька К. В., Сусіденко В. Т. Цифровізація як драйвер стійкості підприємств в європейському векторі. *Бізнес Інформ*. 2025. № 2. С. 135-142.
2. Кизим М. О., Хаустова В. Є. Концептуальні засади інституційно-інструментального забезпечення розбудови резильєнтної економіки України. *Проблеми економіки*. 2024. № 4. С. 221-234.
3. Сидорчук І. С., Рогатюк В. М. Теоретико-методичні засади управління фінансовим потенціалом підприємства. *Modeling the Development of Economic Systems*. 2024. № 1. С. 41-47.
4. Гринько Т. В., Гвініашвілі Т. З., Каліберда М. Є. Стратегічне управління підприємством в умовах цифрової економіки. *Економіка та суспільство*. 2023. № 50. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-71>.